

GRAU EN MITJANS AUDIOVISUALS

104111 - HISTÒRIA DELS AUDIOVISUALS I VIDEOJOC

Informació general

- Tipus d'assignatura : Bàsica
- Coordinador : Rafael Suárez Gómez
- Curs: Primer
- Trimestre: Primer
- Crèdits: 6
- Professorat:
 - Aida Martori Muntsant <amartori@tecnocampus.cat>
 - Roger Gonzalez Mercader <rgonzalezm@tecnocampus.cat>
 - Víctor Manuel Navarro Remesal <vnavarro@tecnocampus.cat>

Idiomes d'impartició

- Català

Les classes es faran en català. L'alumnat pot comunicar-se tant en català com en castellà durant les classes, de la mateixa manera que pot fer els treballs en qualsevol de les dues llengües. Es demana correcció lingüística en tots els casos.

Competències que es treballen

Específica

- E14_Acquirir els coneixements de la història, estètica, evolució i dinàmica del cine, televisió, ràdio, premsa, Internet i videojocs, així com reconèixer l'estètica a través del visionat i l'anàlisi

Bàsiques i Generals

- G1_ Que els estudiants hagin demostrat tenir i comprendre coneixements en la seva àrea d'estudi que parteixin de la base de l'educació secundària general, i s'acostuma a trobar a un nivell que, amb el suport de llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de la vanguardia del seu camp d'estudi
- G3_ Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi), per emetre judicis per inclouguin una reflexió sobre temes rellevants de caire social, científic o ètic

Descripció

En l'actualitat ens envolten permanentment missatges audiovisuals de diversos tipus. En l'era de les pantalles, rebem aquests impulsos per mitjà de múltiples canals i en les diferents facetes de la nostra vida, des de la vida professional fins a la personal. És important, per tant, reflexionar sobre la naturalesa d'aquests missatges que afecten la nostra quotidianitat, així com sobre la manera en què s'organitzen i relacionen, i sobre el seu origen i evolució.

En aquesta assignatura es farà un recorregut pel desenvolupament històric, estètic i tecnològic de la fotografia, el cinema, la ràdio, la televisió i, dels més recents, Internet i els videojocs. Ens fixarem en la seva aparició i trajectòria, en les característiques expressives de cadascun d'ells i, com a conseqüència, en allò que tenen en comú.

Per aconseguir-ho, ens ajudaran molts exemples de casos concrets, i també altres materials explicatius. És important no només conèixer aquest recorregut, sinó també desenvolupar un pensament crític al voltant d'obres que influiran l'alumnat a l'hora de desenvolupar productes propis al llarg del grau. També es faran treballs d'estil acadèmic per aprofundir en el temari mitjançant l'aprenentatge actiu (que serviran per a familiaritzar l'estudiantat amb una forma de

treballar que es demanarà durant el grau) i es facilitaran lectures que suscitin la reflexió.

Resultats d'aprenentatge

- RA1 Conèixer en termes generals l'evolució històrica dels mitjans audiovisuals.
- RA2 Conèixer, saber valorar i contextualitzar les principals obres audiovisuals i els seus autors.
- RA3 Saber exposar i redactar idees de forma argumentada i formalment correcta.
- RA4 Observar les circumstàncies històriques, ideològiques i lingüístiques que condicionen l'audiovisual.

Resultats d'aprenentatge complementaris:

- RAC1 Desenvolupar un pensament crític entorn dels mitjans audiovisuals, els seus productes i la seva evolució futura.
- RAC2 Desenvolupar les destreses d'articulació discursiva i transmissió oral de continguts relacionats amb l'audiovisual.

Metodologia de treball

La metodologia de l'assignatura s'estructura en sessions que contindran explicacions teòriques en forma de classe expositiva, conferències i/o càpsules de vídeo, combinades amb el visionat d'obres audiovisuals, així com d'altres materials (com fragments de documentals, reportatges o programes) que complementin els coneixements sobre certs temes. Les sessions també constaran d'aprenentatge actiu a l'aula (incloent l'aula invertida), en forma de reflexió al voltant de lectures obligatòries programades, debats, fòrums o altres activitats (presentacions de l'alumnat, etc.).

A més, l'assignatura contempla l'aprenentatge autònom per part de l'alumnat, amb una dedicació que inclou: la realització de treballs, la lectura crítica de materials facilitats, l'assistència a tutories no presencials i l'estudi de la matèria, entre d'altres.

El plantejament de l'assignatura serà sensible a incorporar la perspectiva de gènere en totes les vessants possibles, des dels continguts a les dinàmiques de treball i participació de l'alumnat. S'empraran metodologies que propiciïn la igualtat de gènere i les actituds no sexistes que facilitin la intervenció a l'aula de tot l'alumnat.

Continguts

1. LA FOTOGRAFIA

- Naixement i inicis de la fotografia.
- Expansió de la fotografia en el segle XIX. Pioners i pioneres.
- Fotoperiodisme i fotodocumentalisme.
- Evolució durant el segle XX i XXI. Algunes autories.

2. EL CINEMA

- Precinema i orígens del cinema. Pioners i pioneres.
- Consolidació de la narració i avantguardes cinematogràfiques.
- Classicisme cinematogràfic. Gèneres i autories.
- Cinematografies nacionals.
- Nous cinemes i algunes personalitats de la segona meitat del segle XX.

3. LA RÀDIO

- Invent i inicis de la radiodifusió.
- Evolució tècnica, programativa i social del mitjà radiofònic.
- La ràdio a Espanya i Catalunya al llarg del s. XX.

4. LA TELEVISIÓ

- Orígens de la televisió.
- Evolució tecnològica, programativa i social de la televisió.
- Modernitat del mitjà televisiu.

5. INTERNET I ELS VIDEOJOCOS

Orígens i història d'Internet. Evolució tecnològica i social de la xarxa.

Els videojocs: naixement i història.

Activitats d'aprenentatge

Activitats grupals:

- **Activitat 1. Presentació sobre una figura històrica rellevant de l'audiovisual.** Aquesta activitat, en grup, consisteix a fer una exposició oral. S'avaluarà l'exposició oral i es lliurarà el suport que s'hagi utilitzat (ppt, pdf...). La nota provindrà de l'avaluació del professorat i de la coavaluació de la resta d'alumnat. El contingut de la presentació serà material docent.
- **Activitat 2. Treball d'anàlisi d'una obra o programa.** El treball, en grup i de tipus teòric, consisteix a fer l'anàlisi d'una obra o programa relacionat amb un dels temes de l'assignatura. L'activitat inclou l'elaboració del treball escrit i una exposició oral.

Activitats individuals:

- **Activitat 3. Quizz de les lectures.** Es tracta de qüestionaris, que es realitzen a l'aula de manera sincrònica (sigui virtual o presencial, segons la modalitat de docència en funció de la situació de la pandèmia), sobre cinc lectures obligatòries indicades pel professorat (una per tema dels continguts teòrics), que l'alumnat s'ha d'haver llegit i treballat de manera autònoma.
- **Activitat 4. Examen final.** Prova de síntesi de tots els continguts de l'assignatura.

Sistema d'avaluació

L'alumnat de primera matrícula ha de seguir l'avaluació continuada i realitzar totes les activitats descrites a l'apartat Activitats d'aprenentatge (si una activitat no es fa o no es lliura a temps, l'estudiant tindrà un zero en la mateixa), i s'aplicaran els percentatges d'avaluació indicats a continuació:

- **Activitat 1:** val un 15% de la nota (un 10% provindrà del professorat i un 5% de la cocorrecció de l'alumnat). No és recuperable.
- **Activitat 2:** val un 20% de la nota. En concret, el treball escrit val un 15% de la nota i la presentació oral, un 5%. No és recuperable.
- **Activitat 3:** val un 15% de la nota (3% de cada quizz que es realitzi, ja que se'n faran cinc en total). Aquests quizzs no són recuperables i no es poden reagendar.
- **Activitat 4:** val un 50% de la nota. Cal treure com a mínim un 5 per aprovar l'assignatura (en cas contrari, quedarà la nota de l'examen suspès), i és recuperable en període de reavaluació. Per a poder optar a reavaluar la prova, cal que l'estudiant hagi realitzat l'examen en primera convocatòria.

L'alumnat repetidor pot optar per a seguir l'avaluació continuada i fer totes les activitats avaluable descrites prèviament, o bé optar per la modalitat d'avaluació única que consisteix a fer el treball d'anàlisi d'una obra o programa de manera individual (30% de la nota final, no recuperable) i l'examen (70% de la nota final, amb opció de recuperació en període de reavaluació sempre que s'hagi presentat a la primera convocatòria). L'examen s'ha d'aprovar per a superar l'assignatura i que faci mitjana amb el treball (en cas contrari, quedarà la nota de l'examen com a qualificació final). Només pot optar a aquesta modalitat d'avaluació l'alumnat a partir de segona matrícula, i en cas d'acollir-se a aquesta modalitat cal comunicar-ho al professorat de l'assignatura durant les dues primeres setmanes de curs.

No es poden lliurar treballs entregats en cursos anteriors, totalment o parcial.

Normes de realització de les activitats

Les activitats hauran de respondre als criteris indicats a classe i/o als enunciats de les mateixes. Es valorarà la presentació i la correcció lingüística.

La realització de les activitats pressuposa el compromís de l'alumnat de participar activament en els treballs individuals i en grup.

Els treballs han de ser originals. Un plagi invalida immediatament el treball corresponent, de tal forma que no serà avaluat i serà qualificat amb un 0, independentment d'altres mesures i accions que es puguin prendre. La diferència entre la còpia (el plagi) i la cita està en la menció correcta de les fonts d'informació.

Recursos

Bàsics

Bibliografies

- Camporesi, Valeria (2014). Fotografías animadas. Nace una nueva manera de pensar el mundo. A: Pensar la historia del cine. Madrid: Cátedra, p. 16-33.
- Freund, Gisèle (1983). Los primeros fotógrafos. A: La fotografía como documento social. Barcelona: Gustavo Gili, p. 35-53.
- Navalbos, Lourdes (1998). Los efectos de la guerra de los mundos en la audiencia. Factores desencadenantes del "pánico radiofónico". Semiosfera, 8, p. 119-137.
-

Pariser, Eli (2017). El contenido por la relevancia. A: El filtro burbuja. Cómo la red decide lo que leemos y lo que pensamos. Barcelona: Penguin Random House, p. 31-54.

- Postman, Neil (1993). L'era del "show business". A: Divertim-nos fins a morir. Barcelona: Llibres de l'Index, p. 107-125.

Complementaris

Bibliografies

- Altés, Elvira (2021). Dones a les ones. La història de la ràdio a Catalunya en la veu de les dones. Lleida: Pagès Editors.
- Arboledas, Luis & Bonet, Montse (2014). The Radio in Spain: European Appearance, Franco's Legacy. *Javnost-The Public*, 21(4): 67-82.
- Baget Herms, Josep Maria (1994). Història de la televisió a Catalunya. Generalitat de Catalunya, Centre d'Investigació de la Comunicació.
- Bonet, Montse (2005). La radio española 1994-2004. Una década de consolidación y desencanto. *Sphera Pública*, (5), 59-70.
- Brinson, Susan (2005), From Marconi to Cop Rock. An introduction to Broadcasting history. A: Winn, Emmet & Brinson, Susan (eds), *Transmitting the Past. Historical and Cultural Perspectives on Broadcasting*. Tuscaloosa: The University of Alabama Press, p. 1-15.
- Bustamante, Enrique (2013). Historia de la Radio y la Televisión en España. Una asignatura pendiente de la democracia. Barcelona: Editorial Gedisa.
- Castells, Manuel (2001). La Galaxia internet. Barcelona: Plaza&Janés.
- Donovan, Tristan (2018). Replay: La historia de los videojuegos. Sevilla: Héroes de Papel.
- Franquet, Rosa (2001). Història de la ràdio a Catalunya al segle XX: de la ràdio galena a la ràdio digital. Generalitat de Catalunya, Departament de la Presidència, Direcció General de Radiodifusió i Televisió.
- Moragas, Miquel de (2022). La comunicación y sus cambios. De los orígenes al móvil. València: Aldea Global.
- Newhall, Beaumont (2008). Historia de la fotografía. Barcelona: Gustavo Gili.
- Rosenberg, Alejandra (2016). Sobre el Women Film Pioneers Project. *Cinema Comparat/ive Cinema*, vol. IV, num 8, p. 17-23.
- Rueda, José Carlos; Galán, Elena & Rubio, Ángel L. (2014). Historia de los medios de comunicación. Madrid: Alianza Editorial.
- Sougez, Marie-Loup (1994). Historia de la fotografía. Madrid: Cátedra.
- Sousa, Jorge Pedro (2011). Historia crítica del fotoperiodismo occidental. *Manganeses de la Lampreana*, Zamora Comunicación Social.
- Vázquez Montalbán, Manuel (1997). Historia y comunicación social. Barcelona: Crítica.
- VV. AA. (1995). Historia general del cine. Madrid: Cátedra.